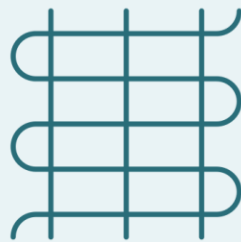

Nivå 5

**Distributions-
tekniker
- fjärrvärmenät,
fjärrkylenät**

Version 2.0
2022-11-24

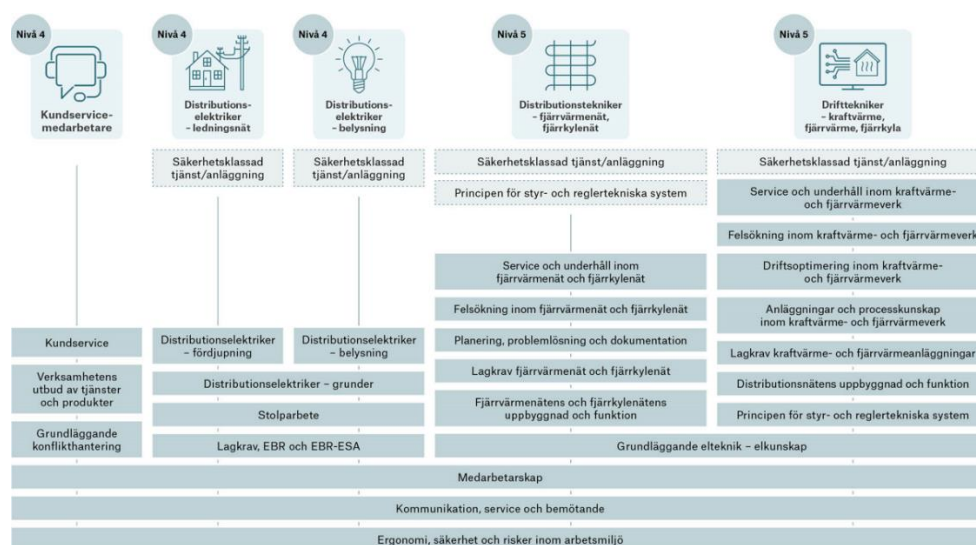
Kompetensstandard

Distributionstekniker – fjärrvärmenät, fjärrkylennät

Distributionstekniker – fjärrvärmenät, fjärrkylennät är framtagen av Sobona tillsammans med Energiföretagen Sverige i samverkan med Nordiskt Valideringsforum och yrkeskunniga inom området. Kompetensstandarderna består till sin helhet av fjorton moduler. Modulerna, som är en beskrivning av vad en individ förväntas förstå, veta och kunna utföra inom ett specifikt avgränsat område relevanssäkras gällande innehåll vart fjärde år.

Distributionstekniker – fjärrvärmenät, fjärrkylennät och dess moduler syftar till att skapa förutsättningar för fördjupad kartläggning, synliggörande och erkännande av strukturerat lärande på arbetsplatsen, validering av befintliga medarbetare, skapande av utbildningar eller andra kompetenshöjande insatser samt för kravställande i upphandlingar. Målet är att säkerställa kunskande till rätt nivå i målgruppen vid rekrytering, kompetensutveckling och för att uppfylla kvalitetskrav ställda i bland annat upphandlingar. Vidare kan den öppna upp för samverkan mellan olika aktörer i syfte att utveckla och hitta nya vägar gällande kompetensförsörjning och kompetensutveckling.

Distributionstekniker – fjärrvärmenät, fjärrkylennät ingår som ett av flera områden med olika nivåer och inriktningar inom Sobonas partsgemensamma branschvalideringsmodell inom energi.

Yrkesrollen

Distributionsteknikern arbetar med fjärrvärmenätet och/eller fjärrkylennätet för att säkerställa distribution i nätet. Det innebär till exempel läcksökning, avställning, reparation och driftsättning. Rollen kräver en hög grad av säkerhetstänk, självständighet, ansvarstagande och problemlösningsförmåga.

Målgrupp

Distributionstekniker – fjärrvärmenät, fjärrkylennät riktar sig till individer med teoretisk och praktisk erfarenhet och kunskande i yrket med mål att höja kompetensen och uppnå fördjupade kunskaper och färdigheter enligt nivån för yrkesbevis. Individen ska ha gymnasiekompetens eller motsvarande med tekniskt kunskande samt en god språknivå för att läsa, skriva, prata och förstå svenska.

Nivå

Innehållet är på motsvarande SeQF-nivå 3, 4 och 5. Det ackumulerade och sammantagna kunnandet ger ett kunskapsdjup och en färdighetsnivå motsvarande SeQF-nivå 5. Nivån sätts framför allt utifrån djupet på de kunskaper och färdigheter som behövs samt den självständighet i utförandet av arbetsuppgifterna som krävs. För SeQF-nivå 5 innebär det att individen har specialiserade kunskaper inom ett specifikt arbetsområde, vilket även innefattar arbetsprocesser och kvalitetskriterier. Individen kan självständigt planera, lösa problem och behandla sammansatta uppgifter inom ett arbetsområde, samt har kunskap om och överblick över närgränsande arbetsområden. Individen kan också identifiera nödvändiga resurser, övervaka arbetsverksamhet och slutföra förelagda projekt. Läs gärna mer om SeQF på Myndigheten för yrkeshögskolans hemsida: <https://www.myh.se/validering-och-seqf/seqf-sveriges-referensram-for-kvalifikationer>

Relevanssäkring

Branschen gör en årlig översyn av yrkesprofilen. Vart fjärde år genomgår yrkesprofilen en ny relevanssäkringsprocess där en nationell panel ser över och godkänner innehållet. Panelen består av personer från relevanta organisationer och områden till exempel:

- Bransch
- Fackförbund
- Arbetsgivare
- Formell utbildning
- Icke formell utbildning
- Arbetsförmedling
- Forskningsinstitut
- Handledare/Bedömare
- Validander

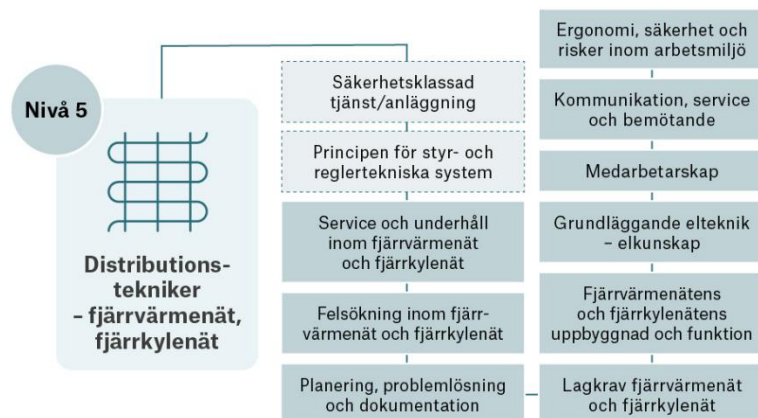
Den senaste granskningen genomfördes 2022-11-24 med representanter från: Energiföretagen Sverige, HEMAB Härnösand Energi & Miljö AB, Kommunal, Mölndal Energi AB, Norrenergi AB, Renova AB, Seko, Stockholm Exergi AB samt Sobona AB.

Validering med OCN-metoden

Kunnandet inom *Distributionstekniker – fjärrvärmenät, fjärrkylennät* kan valideras i en formativ process där insamling av underlag för bedömning kan ske parallellt med lärande i olika former. Valideringsprocessen kan även ske summativt. Det innebär att befintliga kunskaper och färdigheter kontrolleras och granskas i form av exempelvis teoretiska kunskapsfrågor och observation av färdigheter. Oberoende av valideringsprocess, utförs bedömning av kunnande av godkända bedömare från branschen och som kvalitets säkras genom OCN-metoden. OCN-metoden lever upp till de kvalitetskrav som finns beskrivna i kvalitetsmanualen för Sobonas branschvalideringsmodell. Resultat av valideringen kan resultera i ett kompetensintyg för uppnådda moduler (som man sedan kan bygga vidare på) alternativt ett yrkesbevis vid alla obligatoriska moduler uppnådda i profilen.

Innehåll

Nedan beskrivs vilka kunskaper respektive färdigheter som omfattas inom *Distributionstekniker – fjärrvärmenät, fjärrkylennät* i modulerna. De har samlats i elva underrubriker för att underlätta läsandet. I profilen ingår två delkvalifikationer (moduler) som inte ingår formellt i yrkesbeviset, men kan användas som komplettering för att påvisa breddad kompetens.

Bilden visar de delkvalifikationer som ingår i kompetensstandarderna för området.

Service och underhåll inom fjärrvärmenät och fjärrkylennät

Nivå 4

Kunskap

Medarbetaren ska kunna:

- Beskriva hur datorbaserade system, underhållsplaner, distributionskartor eller systemritningar används vid service och underhåll inom fjärrvärmenät och fjärrkylennät.

Färdighet

Medarbetaren ska kunna:

- Tillämpa datorbaserad teknik för genomförande och uppföljning av service och underhåll på fjärrvärmenät och fjärrkylennät.
- Följa upp temperatur och tryck i framledning och returledning.
- Utföra service och underhåll av fjärrvärmenät och fjärrkylennät.
- Läsa och följa underhållsplaner, distributionskartor eller systemritningar.
- Förhålla sig till arbetsmiljölagen, arbetsmiljöföreskrifter, miljölagstiftning vid arbete och riskbedömning.
- Hantera och underhålla förekommande verktyg, redskap, maskiner och instrument på ett säkert sätt.

Felsökning inom fjärrvärmenät och fjärrkylennät

Nivå 5

Kunskap

Medarbetaren ska kunna:

- Beskriva hur läcksökning utförs, vilka metoder och mätinstrument som används.
- Förklara hur man hanterar avstängningar av nätet vid akuta fel och avbrott.
- Förklara hur idrifttagning efter avbrott utförs på ett säkert sätt.

Färdighet

Medarbetaren ska kunna:

- Utföra systematisk felsökning och riskbedömningar i fjärrvärmenät och fjärrkylennät.
- Hantera, läsa av och tolka mätinstrument och mätmetoder för felsök.
- Förhålla sig till arbetsmiljölagen, arbetsmiljöföreskrifter, miljölagstiftning vid arbete och riskbedömning.
- Anskaffa material, tids- och resursplanera mm. vid underhåll och åtgärd för påkomna fel.
- Utföra erforderlig dokumentation för planering, genomförande och uppföljning.

Planering, problemlösning och dokumentation

Nivå 4

Kunskap

Medarbetaren ska kunna:

- Redogöra för hur samplanering, respektive brist på samplanering kan påverka arbetet.
- Redogöra för hur avbrott hos kund samt avstängning av nät planeras och informeras.
- Redogöra för vad som ska dokumenteras och rapporteras, samt vikten av att det görs vid rätt tid och når rätt mottagare.

Färdighet

Medarbetaren ska kunna:

- Utifrån uppdrag planera, anpassa och omprioritera arbetet med hänsyn till resurser, underhållsplaner, lagar och föreskrifter, samt uppkomna situationer.
- Arbeta med problemlösning utifrån behov, mandat, behörighet och konsekvensanalys.
- Arbeta proaktivt genom att föreslå förbättringar i förebyggande syfte.
- Hantera arbetsplatsens olika digitala system för dokumentation och rapportering, samt använda ett för alla tydligt och korrekt yrkesspråk.

Lagkrav fjärrvärmenät och fjärrkylennät

Nivå 4

Kunskap

Medarbetaren ska kunna:

- Redogöra för miljölagar och arbetsmiljöföreskrifter som styr arbete inom fjärrvärmenät och fjärrkylennät.
- Redogöra för hur dessa är kopplade till arbetsmoment inom drift och underhåll av fjärrvärmenät och fjärrkylennät.

Färdighet

Medarbetaren ska kunna:

- Följa arbetsgivarens riktlinjer och rutiner som är framtagna för verksamheten.
- Söka information som styr och påverkar arbetet inom fjärrvärmenät och fjärrkylennät.

Fjärrvärmenätens och fjärrkylennätens uppbyggnad och funktion

Nivå 4

Kunskap

Medarbetaren ska kunna:

- Redogöra för uppbyggnad och funktion av fjärrvärmenät och fjärrkylennät.

- Redogöra för hur värme och kyla produceras och tillförs näten.
- Förklara hur tryckhållning/expansion fungerar och påverkar anläggningen.

Färdighet

Medarbetaren ska kunna:

- Planera och utföra riskbedömning innan påbörjat arbete.

Grundläggande elteknik – elkunskap

Nivå 3

Kunskap

Medarbetaren ska kunna:

- Redogöra för hur man läser elscheman och förklara grundläggande symboler.
- Förklara varför man gör riskbedömningar innan elarbete och hur de utförs.
- Redogöra för behörighet och elsäkerhet vid elkopplingar.

Färdighet

Medarbetaren ska kunna:

- Läsa och tolka ett elschema.
- Utföra riskbedömningar inom el innan påbörjat arbete.

Säkerhetsklassad tjänst/anläggning

Nivå 3

Kunskap

Medarbetaren ska kunna:

- Förklara vad som menas med säkerhetsklassad tjänst och anläggning.
- Redogöra för nivåer och vilka krav som ställs för att arbeta i en säkerhetsklassad anläggning.

Färdighet

Medarbetaren ska kunna:

- Reflektera över innebörden av att inneha en säkerhetsklassad tjänst i förhållande till sin egen yrkesroll.

Principen för styr- och reglertekniska system

Nivå 3

Kunskap

Medarbetaren ska kunna:

- Redogöra för syfte och funktion av säkerhetssystem inom styr- och reglersystem.
- Beskriva hur de olika systemen samverkar.
- Redogöra för varför är det viktigt att kontinuerligt mäta och kontrollera larm för nivå, tryck och temperatur.

Färdighet

Medarbetaren ska kunna:

- Kontrollera larm för nivå, tryck och temperatur.

Medarbetarskap*

Nivå 3

Kunskap

Medarbetaren ska kunna:

- Reflektera över sin roll och ansvar som medarbetare i förhållande till kollegor, ledning och kunder.
- Reflektera över hur samarbete mellan kollegor kan stärka en grupp och organisation.

Färdighet

Medarbetaren ska kunna:

- Följa regler för arbetstider, närvaro och frånvaro
- Planera, genomföra och utvärdera egna arbetsuppgifter.
- Identifiera egna styrkor och utvecklingsmöjligheter som del i en arbetsgrupp.
- Ta initiativ och bidra med egna lösningsförslag inom egna befogenheter.
- Skilja på det privata och det professionella i sitt uppdrag.
- Ta egna initiativ till lärande och utveckling.

Kommunikation, service och bemötande*

Nivå 3

Kunskap

Medarbetaren ska kunna:

- Beskriva olika typer av kommunikation och vikten av anpassning utifrån situation och målgrupp.
- Förklara begreppet och betydelsen av icke-verbal kommunikation.
- Förklara skillnaden mellan privat, personligt och professionellt ur ett bemötandeperspektiv.
- Beskriva sambandet mellan god kunskap om arbetsplatsens varor/tjänster och leverans av god service.
- Beskriva innebörd och betydelse av god service och gott kundbemötande.
- Ge exempel på hur konfliktsituationer kan hanteras utifrån ett professionellt perspektiv.

Färdighet

Medarbetaren ska kunna:

- Anpassa kommunikation utifrån situation och/eller målgrupp.
- Säkerställa samsyn med kund och återkoppla i tid enligt överenskommelse.
- Tillämpa god service, bemötande och förhållningssätt utifrån arbetsplatsens styrdokument.
- Uppträda professionellt och med respekt i mötet med andra människor.
- Hantera stressiga situationer med bibehållet fokus på god service.

Ergonomi, säkerhet och risker inom arbetsmiljö*

Nivå 3

Kunskap

Medarbetaren ska kunna:

- Redogöra för begreppet ergonomi ur ett fysiskt, organisatoriskt och socialt perspektiv.
- Förklara varför det är viktigt att arbeta ur ett ergonomiskt perspektiv.
- Redogöra för betydelsen av, och syftet med, återhämtning och friskvård för det allmänna välbefinnandet.

- Resonera kring ansvar och samverkan för arbetsmiljön på arbetsplatsen.
- Redogöra för arbetsplatsens säkerhetsrutiner och skyddsutrustning vid händelse av tillbud, olyckor och brand.
- Redogöra för arbetsplatsens rutiner och rapportering vid situationer kring hot och våld.
- Beskriva hur man kan förebygga risker om hot och våld.

Färdighet

Medarbetaren ska kunna:

- Arbeta förebyggande för att uppnå en balanserad fysisk, organisatorisk och social arbetsbelastning.
- Utföra arbetsmoment ur ett ergonomiskt perspektiv och med hänsyn tagen till det personliga välbefinnandet.

** Relevanssäkrade moduler som ingår i Nordiskt Valideringsforums Kompetenser för arbetslivet*